

Ислом Нури

Salom bersa alik bo'lishi, aksa ursa tashmit aytishi, chakirsa borishi, kasal bylsa vaziyatdan xabar bo'lishi, vafot etsa janozasida ishtirok etishi, haq ustida yordam berish, olganda ham, orkasidan ham uni mudofaa qilishi, obro va nomusini ximoya qilishi, xoliwi g'am-olamiga sherik bo'lishi, uzi uchun yaxshi ko'rgan yaxshi narsani unga ham yaxshi ko'rishi musulmonning musulmon биродари устидаги ҳақиқат-ҳуқуқларидан

Olloh taolo aytadi:

«Mo'minlar juda shak-shubhasiz og'a-indilardir» (Xujurot: 10).

«Mo'min va mo'minalar bir-birlariga do'stlar. Ular yaxshilikka buyadilar, yomonlikdan qaytaradilar, namozni to'kis ado etadilar, zakotni (haqiqdorlarga) ato etadilar, Allox va Uning payg'ambarga itoat kiladilar. Ana o'quvlarga Allox imzolaydi. Albatta Alloh Aziz, Hakimdir » (Tavba: 71).

« (O'zgalarning ayblari ortidan) rejaga muvofiq kelayotgan yurmanlar va ajralib turadiganlaringiz g'iybat qilmasin! Sizlardan biron odam uzining o'lgan birodarining gushtini eyishni yaxshi ko'rurmi?! Ana yomon kuringizmi?! (Bas, gunohi bundan-da ortiq katta g'iybatni ham yomon ko'ringlar)! Ollohdan qo'rqinglar! Albatta Allox tavbalalni qabul qiluvchi, mehmonbondir » (Xujurot 12).

Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади: Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам айтдилар: «Мўминнинг мўмин устида олти та ҳаққи бор: касал бўлса бориб кўради, вафот этса жанозасида

Ислом Нури

ҳозир бўлади, чақирса ижобат қилади, учрашганда салом беради, акса урса ташмит айтади, jo'qligida ham, borligida ham unga xolis munosabatda buladi »(Muslim, Nasoiy, Abu Dovud rivoyatlari)

Baro ibn Ozib roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom bizni etti narsa: kasalni ko'rishga, janoza ortidan borishga, aksa urganga tashxit aytishga, qasamning ustidan chiqishga, mazlumga yordam beraman, menga juda kerak.

Asmo bint Yozid roziyallohu anjuman rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytdilar: «Kim birodarining obro-nomusini g'aybona ximoya qilsa, uni duzaxdan ozod kilish Alloxning zimmasida byldi, 62-asr, Men

Abud-Dardo roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Kim birodarining obro-nomusidan (malomatni, g'iybatni) qaytarsa, qiyomat kuni Olloh taolo uningni yoddan chiqarib yuborsangiz (uydan chiqayapman») jomi': 6262).

Abu Hurayra roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Mo'min oyinni o'ynasangiz, mo'min mo'minning birodaridir, tiringichilikni o'qing qo'lingizni ushlab turing (yodda tuting) (saqlanib qolgan) : 4110).

Tamim ad-Doriy roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom dedilar: «Din - nasihat (xolislik) dir». «Kim uchun, yo Rasululloh?», Deb so'radik biz. «Allox uchun, Unning kitobi va Rasuli uchun, musulmonlarning tashvishlari va ommalari uchun», deb javob berdilar (Muslim, Nasoiy, Abu Dovud rivoyatlari).

Ислом Нури

Anas roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va sallam: «Birodaringga zolim bulsa-da, mazlum bulsa-da yordam ber», dedilar. Shunda bir kishi: «Yo Rasululloh, mazlum bulsa-ku, yordam beraman. Lekin, zolim bo»lsa qanday unga yordam beraman? », Deb so'radi. «Universitet zulmdan tiyasan. Shu unga yordam berishni bug'ladi », dedilar (Mutafaqun alayh).

Abdulloh ibn Amr roziyallohu anhumodan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytdilar: «Musulmonlarning konlari (xurmat va qasosda) teng, eng past darajagadisining ham ulug'vorligi xayoliy borasida saqlanib qolinmoqda qul (yani, bir jonu bir tan) dirlar »(Sahihu sunani Abi Dovud: 2391).

Jobir roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Nabiy solallohu alayhi va sallam aytiladi: «Qaysi bir kishi musulmon kishining obro'si-nomusi to'kilatgan va xurmati poymol qilinayotganda o'rinda yordam bermay qo'ysa, Oллоh taolo unining hayotini o'rganib chiqamiz. Qay bir odam musulmon odamga obro'-nomusi to'kilayotgan va hurmatli poymol kilinayotgan o'rinda yordam beraman, Oллоh taolo unga O'zining yordamini istab turgan joyda yordam beraman »(Axmud, Abu Dovud rivoyatlari, Sahihul-jomiy: 5690).

Anas roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Jonim Qo'lida bu'lgan Zotga qasamki, juda bir banda o'zi uchun yaxshi ko'rgan narsani birodariga ham yaxshi ko'rmaguncha shu kabi mukammal bo'lolmaydi».

Anas roziyallohu anhudan rivoyat qilingan marfuatda kurashda: «Kim birodariga g'ayibona yordam beraman, Allox dunyoiyu oxiratda unga yordam beraman» (Bayhaqiy «Shuabul-bundayon» da va boshkalar

Ислом Нури

rivoyatida, As-siltilatsus-sahima: 1217).

Abu Hurayra roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Nabiy solallohu alayhi va salom aytiladi: «Sizlardan biringiz aksa ursa:» Alhamdu lilayhi bilan kulli holat «(kontseptsiyasi bir vaziyatda Ollohga qo'shilib keling), desin, shunda birodari sizni» Kongoga ishonaman » uzatma bulsin), desin, u: «tabrikladimullohu va yuslihu bolakum» (Olloh sizlarni hidoyat kilsin va vaziyatizni isloh kilsin », deb javob qaytarasiz» (Buxoriy, Abu Dovud rivoyatlari, Sahihu sunani Abi Dovud: 4209).

Anas roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom huzurlarida ikki kishi aksa urdi. U zot ulardan biriga tashmit aytib, ikkinchisiga aytmadilar. Shunda: «Yo Rasululloh, ikki kishi aksa urdi, siz ulardan biriga tashmit aytasizmi, ikkinchisiga aytmadingizmi?», Deb so'raldi. «Bunisi Ollohga hamd aytdi, unisi esa aytadi», deb javob berilar (Mutafaqun alayh).

Mo'minning mo'minlari ichida tutilgan va uni misoli

Shaxl ibn Sa'd roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytdilar: «Mo'min odam bunday ahvolga nisbatan o'zaro munosabatda bo'lib, uni tutib olib qo'ydi, mo'min odam bu kabi ishlarni olib borgan musibatdan o'zlarini boshdan kechirgan odamni ushlab turdi: 6659).

No'mon ibn Bashir roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Mo'minlarning uzaro do'stlashish, bir-biriga ishonish-shafqat ko'rsatilishi va mehmon-o'qibatli bo'lib o'tgani kabi, bizni kutib turibdi, chunki bizda juda ham katta ahamiyatga ega. »(Mutafaqun alayh).

Ислом Нури

No'mon ibn Bashir roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytilar: «Mo'minlar bitta odamga xashashki, agar uning boshi og'risa hamima erini o'g'irladi, ko'zi og'risa hammani eri o'ridi» (Musulmon, A'mi 66 yoshda).

Musulmon birodaridaning xojatini chikarish yilida yurgan va undan dunyo tashxislaridan bir tashxisni aritadigan odamning fazli.

Abu Hurayra roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Kim bir musulmondan dunyo g'amlardan bir g'amni ketkazsa, Olloh undan so'nggi g'amlardan bir g'amni ketkazadi. Kim bir musulmonning (kamchiligini) yopsa, Ollox dunyoiyu oxiratda uning (aybini) yopadi. Banda modiki, birodariga yordam berishni payida ekan, Ollohga yordam beribdi »(Muslim, Termiziy, Abu Dovud, Ibn Moja rivoyatlari).

Ibn Umar roziyallohu anhumadan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytilar: «Musulmon musulmonning birodaridir. Unga zulm qilmaydi, dushmaniga topshirib kuymaydi. Kim birodaridaning xojatini yaratishda ishtirok etish, Allox uning hojatini chokarish qilishda buladi. Kim musulmon kishidan bitta g'am-tashvishini aritsa, Olloh undan Qiyomat kunining gamlaridan bir g'amni aritadi. Kim bir musulmonning aybini yashirsa, Ollohning aybini Qiyomat kuni yashiradi »(Mutafaqun alayh).

Ibn Umar roziyallohu anhumadan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytilar: «Odamlarning Ollohga suyumlirogi (odamlarga) nafi ko'proq tegagaganidir. Amallarning Ollohga suyumlirogi bir musulmonning qalbiga shodlik kiritishsiz yoki undan bir g'am-tashvishni aristishingiz yoki qarzini kutib oling yoki ochiligini ketkazishsiz. Musulmon birodarim bilan birga biron hojati uchun yurishim men uchun

Ислом Нури

bir oy masjidida etikof o'tirishimdan yaxshidir. Kim g'azabini tegsa, Olohd uning aybini yopadi. Kim g'azabini sochishga qodir bo'la turib ochchig'ini ichga utsa, Olohd qiyomat kuni uning qalbini rozilik bilan to'ldirilgan. Kim musulmon birodari bilan birga to uning bir xojatini ravo qilguncha yursa, Olohd taolo qadamlar to'yilganidan keyin qadamini sobit qilgan. Yomon xulq amalni Xuddi sirka assalni buzganidek buzadi »(Tabaroniy rivoyat, Sahihul-jomiy: 176).

Abu Hurayra roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasulullohd solallohu alayhi va salom aytiladi: «Amallarning eng ustunligi mo'min birodaringning qalbiga sodiqlik bilan kiring, biron qarzini kutib turing, o'zingni yodda tuting:» (-6).

Ibn Munkadirdan rivoyat kilingan marfuatda qolishda: «Mo'minning qarzini o'qitib kuyib, xojatini ravo qilib, biron g'amini aritib, qalbiga shodlik qilib kiring eng ko'paygan amallarda».

Sufyon ibn Uayna aytadi: Ibn Munkadirdan so'raldi: «Lazzatbaxsh amallardan nima bo'ldi?» «Birodarlarga fazlu-marhamat ko'rsatish», deb javob berdi u (Bayhaqiy «Shuabul-bundayon» da keltirgan, As-silsilatus-sahifa: 2291).

Abu Hurayra roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasulullohd solallohu alayhi va salom aytiladi: Olohd taolo qiyomat kuni aytadi:

- «Ey odamzot, men kasal bo'ldim, ko'rgani kelmading».

Banda: - «Ey Robbim, men Seni qanday ko'rganim boraman, xolbuki Sen butun olamlarni etishtirishni bersang?», Dedi.

- «Bilmadingmi, falon bandam kasal buldi, sen uni uchun ko'rdim. Agar uni

Ислом Нури

ko'rgani borganingda Mening unuzurida topgan bo'lardim! Ey odamzot, Men sendan emish so'rab keldim, sen menga taom bermading ».

- «Ey Robbim, men Senga qanday taom berishim mumkin, hulbuki Sen butun olamlarni etishtirishni amalga oshirasan?»

- «Bilmadingmi, falon bandam sendan emish so'rab keldi, sen unga emish bermading. Agar uni to'yg'izganingda Meningning huzurida topgan bo'larding! Ey odamzot, Men sendan suv so'rab keldim, sen menga suv bermading ».

- «Ey Robbim, men Senga qanday suv berishim mumkin?»

- «Falon bandam sendan suv so'rab keldi, sen unga suv bermading. Agar uni sug'organingda Meni uning huzurida topgan bo'larding! » (Muslim rivoyat).

Abu Umoma roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Nabiyo solallohu alayhi va salom aytiladi: «Kim birodariga biron ishda vositachilarni jalb qilishni rejalashtirmoqda-yu, birodar unga shu ish uchun biron bir bino bersa va boshqa odamlarni qabul qilsa, sudyani kutmoqda Ahmad, Abu Dovud rivoyatasi, Sahihu sunani Abi Dovud: 3025).

Abdulloh ibn Umar roziyallohu anhumanidan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytilar: «Allox taolo bazi kishilarni bandalarga manfaat qilish uchun etakchi mashg'ulotlar uchun ne'matlar (xizmat va xususiyatlar) bilan o'zgacha munosabatda bo'lishdi. Modomiki, usha ne'matlarni tejashga qodir turarishgan, katta joyda mustaxkam qilingan. Agar tejamlashmasa ulardan olib, boshqalarga berib kuchaydi »(Ibn abid-Dunyo va Taboroniy rivoyatasi, Sahihut-targ'ib: 2617).

Ислом Нури

Ibn Abbos roziyallohu anhumanadan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Allox qay bir banda muol-ko'l ne'mat berildi buvsa, unga odamlarni qayta tiklanishiga yordam beradi-da, sizni kutib olmoqchiman» Sahihut-targ'ib: 2619).

Abdulloh ibn Umar roziyallohu anhumadan rivoyat kilinadi: «Ramoda» yilida (qat'iyat ocharchilik bilan shug'ullangan yil) Umar ibn Xattob roziyallohu anhu a'robiyallarni to'ya, don-dun va yog 'bilan ta'minlanayotgan qat'iyatli kialib ketgoch, turing: «O'g'ringiz» , deb duo qildi. Allox uning va musulmonlarning duosini ijobat qildi. Ustiga yomgir tomchilarini tushgan patt: «Ollohga hamd bulsin. Ollohga qasamki, agar Olloh taolo bu vaziyatni bizdan aritmagani, o'zga to'kroq birlashgan bironta musulmon xonadonini kuymasidan katta huzuriga olib boradigan o'zlari kambag'allarni kiritib qo'rganlar edim. Shunda bir odamga etarli taom bilan ikki kishi alaylok bulmay qolar edi », dedi (Sahihul-adabil-muffrad: 438).

Yani, ziyfat, nikoh to'yi, oqqa kabilarga chaqirsa bo'ladi.

Tashmit - yarhamukalloh deyish.

«Nega endi g'oibona ximoya qilsa?», Degan savolni bulishi mumkin. Bunga javob shoki, musulmon odam birodarining obrosini g'aybona, oyining undagi ijodida nimoyi qilayotgan birodariga qilingan mehnat muhabbatining chinligi, birodariga nisbatan o'zimning zimmasidagi haqiqatni chinakam roya qilishiga, Xudo uchun olib borganimni hisobga olganimda. Chunki musulmon birodarning xurmatini g'ayibona ximoya qilayapti biron dunyoviy tam'a yashiringan bo'lib qolmaydi. Shuningdek, musulmon kishining xurmati ozi yuqligida poymol kilinishda u ozini ximoya

Ислом Нури

kiladigan odamga muxojroqoq buladi. Aksincha, ozi borligida xurmati roymol kilinsa, u ozini ozi ximoaya kilishga qodir bulishi va yordamga u qodir mexnat bylmasligi mumkin.

Allohga nisbatan bo'lgan nasihat-xolislik ma'nosi - Unga bundayon keltirib, Universi sheriksiz deb bilish, Unga toat-ibodat kilishdir.

Alloxning kitobiga nisbatan bo'lgan nasihat-xolislik ma'nosi - unga bundayon keltirishi, uni tilovat qilishi, uning oyatlarini yashashga aloqasi va xukmlariga amal kilish, ma'nolarini anglash demakdir.

Rasululloh solallohu alayhi va salomga nasihat-xolislik - ul zotni sevis, buyruq va qaytariqlarga itoat kilish, sunnatlarini tiriltirish, takliflarni yoqish, u zotni va sunnatlarni ozorlardan ximoaya kilish kabi ma'nolashni ifoda etmoqda.

Musulmonlarning imom-peshvoliyasiga nisbatan nasihat-xolislik - haqiqat ustida ularaga yordam berish va itoat kilish, ularni xok chorlash, musulmonlarning imtiyozlarini ulaga etkazish. ma'nolardadir. Din sabablari bilan bog'liq imomlarga nisbatan nasihat-xolislik - ularning so'zlarini qabul qilish, xukmlarda ularga ergashish va ularaga nisbatan yaxshi gumonda bo'lish.

Musulmon ommasiga nisbatan nasihat-xolislik - ularni dunyoviy va uxroviy manfaatlarga yullab kuyish, katta zulmu ozorlarni daf kilish, ularaga biron ziyn-zaxmat etkazmaslik, dinlaridan bilmagan narsalarini o'qitish, yashashni davom etayapman yomonlikdan qaytarish, ularga mehmon-shafqatli bo'lish, katalalarni xurmat, kichiklarga qanday qilib kilish, ularga hiyonat va xasad kilishdan saqlanish, oziga yaxshi ko'rgan narsani ulaga ham yaxshi ko'rishni va o'zimizga yotoqni ko'rgan odamni yashashini kutib

Ислом Нури

turing

Яъни, Ким бировнинг бирон
ҳожатини ўташ ё муаммосини ҳал қилиб бериш ё бирон ташвишини
аритиш учун у билан
maxsus идоралар ё муайян шахслар ўртасида воситачи бўлса, сўнг
versache ishi эвазига
ўша одамдан ўз ихтиёри билан берган бирон ҳадяни қабул қилса, у
судхўрликнинг
Katta Bir turini qilgan buladi. Ushbu davomis dalolatiga qarab,
ximoyachilik
(advokatlik) kasbi xatarli kasb ekani ma'lum bo'lib o'tdi. Chunki, ximoyachi
- aslida u
ko'chada kufr davomi bo'yicha ish yurishishga majbur - sudda
odamlarning manfaatining
ximoyasi bo'libish olib borishi kerak edi, albatta, ishhaqi talab qilinadi, ish
ko'rilayotganda
odam harakat qiladi, kamfagal yoki qiiydigan bo'lib qolaman, bu uni
qilaman. Shak-shubasiz,
Bunday sifatdagi odamning gunohi transport vositalarini olib borishi
uchun o'z navbatida vaziyatni ta'minlash uchun sharoit yaratib berish
uchun
qilingan odamning gunohidan ulkan. Sahihni ko'tarish to'g'risida, Nabiy
solallohu alayhi va salom aytganlar: «Hali bir kavm keladiki, sigir erdan va
undan oldin kabel tillari bilan tirikchilik qilishadi».

supa href =